

קבלת שבת

שנה שמונה עשרה - עלון דו שבועי

בסיעתא דשמיא, כ"ד בסיון התשפ"ה.

העלון טעון גניזה ■ אין לקרוא בשעת התפילה!

ניתן לקבל את העלון במייל KSHABAT@INN.CO.IL
הערות והארות, תרומות ובקשות להפצת העלון יתקבלו
בברכה בטל': 052-7620219.

פרשת שלח

"שֶׁלַח לָךְ אֲנָשִׁים וַיָּתְרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן" (יג, ב).

יש לדקדק, שהקב"ה אמר למשה "שלח לך אנשים" ואילו ישראל אמרו (דברים א, כב): "נשלחה אנשים לפנינו... וישיבו אותנו דבר".

ביאר המגיד מוילקומרי: הקב"ה אמר למשה "שלח לך אנשים", היינו שהם יבואו אל משה ויספרו לו, ורק לו, מה שראו. אולם ישראל אמרו: "נשלחה אנשים לפנינו... וישיבו אותנו דבר", רצונם היה שהמרגלים ימסרו להם את תוכן הדברים. ואכן לבסוף נהגו המרגלים שלא כרצון ה', כאמור (לקמן פס' כו): "ויבואו אל משה ואל אהרן ואל כל עדת ישראל... וישיבו אותם דבר". המרגלים לא שמעו את ציווי משה לשוב ולומר את דבריהם רק אליו, אלא אמרו את דבריהם לכל העדה, וזה היה שורש וגורם הקלקול.

אמנם המרגלים ששלח יהושע ולא קלקלו שליחותם, נהגו כדיון, כאמור (יהושע ב, כג): "וישובו שני האנשים... ויבואו אל יהושע בן נון ויספרו לו", ולא בפני המון העם.

"שֶׁלַח לָךְ אֲנָשִׁים וַיָּתְרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן" (יג, ב).

מפרש רש"י: "למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים? לפי שלקתה על עסקי דיבה שדיברה באחיה, ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר". מדוע הדגיש רש"י 'ורשעים הללו ראו'? מהי הנפקא-מינה אם ראו או שמעו?

פנינה חריפה אמר על כך הגאון רבי דוד ב"ר משה, 'דיינא דקרתא קדישא ווילנא', בספרו "מצודת דוד":

בגמרא בשבת (דף צז, ע"ב) נחלקו תנאים האם כאשר דברו אהרון ומרים במשה (בסוף הפרשה הקודמת), לקתה רק מרים בצרעת, אך גם אהרון, וזה לשון הגמרא: 'ויחר אף ה' בם וילך - מלמד שאף אהרון נצטרע, דברי רבי עקיבא. אמר לו רבי יהודה בן בתירא: עקיבא, בין כך ובין כך אתה עתיד ליתן את הדין. אם כדבריך - התורה כיסתה ואתה מגלה אותה, ואם לאו - אתה מוציא לעז על אותו צדיק'. והגמרא תמחה: הלא בפסוק נאמר "ויחר אף ה' בם" (הרי שגם אהרון נענש)? ומתרת: ההוא בנזיפה בעלמא. והגמרא מסיקה: 'תניא כמאן דאמר אף אהרון נצטרע, דכתיב "ויפן אהרון אל מרים והנה מצורעת", תנא: שפנה מצרעתו'.

למדנו ממסקנת הגמרא, שאף אהרון נצטרע, אבל אי אפשר לומר זאת, כי ממה-נפשוך זהו חטא לפרסם את הדבר, כדברי ריב"ב רבי עקיבא.

והנה, מדברי רש"י עולה, כי אלו לא דברו אהרון ומרים במשה - לא נחשב למרגלים חטא מה שדברו על ארץ ישראל, ורק משום צרעתה של מרים, שלא לקחו ממנה מוסר, נחשב להם הדבר לחטא, שהרי ראו שלקתה על עסקי דיבה ולא לקחו מוסר. ומכלל הן אתה שומע לאו: אילו היה המקום למרגלים לטעות ולחשוב שמרים לקתה בעוון אחר, ולא על עסקי דיבה דברה באחיה, היו המרגלים פטורים.

מעתה, הלא הפסוק מעיד שגם אהרון וגם מרים דברו במשה, ומדוע נענשה רק מרים? וכי משוא פנים יש, חלילה, לפני הקב"ה? ואמנם, מכח זה יכלו המרגלים להסיק שמרים לקתה על חטא אחר, כי אילו הדיבה לקתה, מדוע לא לקה אף אהרון? אך הלא באמת גם אהרון נצטרע, אלא שאיננו רשאים לגלות זאת, כפי שהתבאר מדברי ריב"ב בגמרא.

אולם המרגלים לא נזקקו לעדותנו, שהרי ראו בעיניהם את המעשה, וידעו בבירור שגם אהרון לקה, ואם כן ידעו בבירור שלקו בעוון הדיבה על משה, והיה להם ללמוד אך הם לא למדו!

הוא אשר מדגיש רש"י: 'ורשעים הללו ראו - ולא לקחו מוסר', ולכן נענשו! (ושל לא יחסר)

"וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשִׁעַ בֶּן נֹון יְהוֹשֻׁעַ" (יג, טז).

יש לדקדק, מדוע יהושע נקרא 'יהושע בן נון' - בחיריק, ולא 'בן נון' - כפי שצריך לומר?

אלא, ביאר מרן ה'חתם סופר' זע"א (והיה דרוש זה שגור על לשונו של הסטייפלער זצ"ל): ידוע (רש"י בראשית יז, ה) שהאות יו"ד שהוסיף משה ליהושע נלקחה משמה של שרי שנהייתה 'שרה'. אולם האות יו' שהייתה בשרי לא היתה מנוקדת, ואילו כשהייתה אצל יהושע - היה עליה הניקוד 'שוא' [יהושע], ומהיכן נטל משה את שתי הנקודות הללו?

אלא, נטל שתי נקודות מה'סגול' שב'בן נון' והפכו ל'חיריק', ואת שתי הנקודות נתן ל'יהושע'...

"והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ" (יג, כ).

מובא במדרש-רבה (טז, יד): "לא רצו ליטול מפירות ארץ ישראל, אילולי כלב ששלף את הכלי-זיין וירץ לפניו ואמר להם: אם אין אתם נוטלים - או אתם הורגים אותי או אני הורג אתכם - לא היו נוטלים, לפיכך 'אם לא הארץ אשר דרכה רגלך בה לך תהיה' (יהושע יז, ט)".

מדוע היה צריך כלב להכריח את המרגלים ליטול מפרי הארץ?

פירש בספר 'וידבר משה' בשם אביו, תלמיד ה'חתם סופר':

ה'חתם סופר' שאל על הפסוק "והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ", מדוע היו צריכים 'להתחזק' כדי ליטול מפרי הארץ, וביאר כי ארץ ישראל ירושה היא לבאי הארץ ומשום כך לא היה בלקיחת הפירות משום גזל, אך אם בסופו של דבר לא ייכנסו לארץ, אזי מתגלה הדבר למפרע שגזל הוא בידם, ולכן היה עליהם 'להתחזק' כנגד היצר הרע שהסית אותם כנגד הכניסה לארץ, ורק אז יוכלו לקחת מפירות הארץ.

ומעתה מובן מדוע סירבו המרגלים לקחת מפירות הארץ, כיון שידעו את אשר בלבבם כנגד הכניסה לארץ, לכן נמנעו לקחת מפירותיה משום גזל, לולי כלב ששלף חרבו וכפה עליהם ליטול מפירות הארץ. אמנם, לאחר שהוברר שאין הם נכנסים לארץ, הרי לכאורה חטא כלב בכך שהכריחם ליטול מפירות הארץ והכשילים באיסור גזל, ברם היות שלא יאוונה לצדיק כל אוון, אמר לו משה רבינו: "אם לא הארץ אשר דרכה רגלך בה לך תהיה", נמצא שהכל שלו למפרע ועל כן אין זה גזל.

(שנים מקרא)

"וַעֲתָה יִגְדַּל נָא פַחַּ ה' פֶּאֶשֶׁר דְּבַרְתָּ לְאָמֹר" (יד, יז).

מהי כוונת הכתוב באומרו "כאשר דברת לאמר"?

במסכת ראש השנה (יז, ע"ב) על הפסוק (שמות לד, ו) "ויעבור ה' על פניו ויקרא", דורשת הגמרא: "אמר רבי יוחנן: אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו, מלמד שנתעטף הקדוש ברוך הוא כשליח צבור והראה לו למשה סדר תפילה. אמר לו: כל זמן שישאל חוטאין יעשו לפני כסדר הזה ואני מוחל להם".

וכבר עמדו המפרשים על לשון הגמרא "יעשו לפני כסדר הזה", הכיצד שייכת 'עשייה' באמירת י"ג מידות של רחמים?

היו שפירשו כי כוונת חז"ל כפשוטו, היינו שיש לו לאדם להידבק במידותיו של הקב"ה, כדבריהם (שבת קלג:): "מה הוא רחום אף אתה רחום, מה הוא חנון אף אתה חנון".

ויש שפירשו שה'עשייה' היא האמירה עצמה, והביאו ראיה לכך מדברי הזה"ק האומר כי המידה הראשונה מה'י"ג מידות היא מדת "א-ל", ומידה זו בוודאי לא שייך בה כל עשייה אצל האדם, מכאן ראיה כי 'לעשות' משמעו להתעטף בציצית ולומר ככוונה סדר י"ג מידות.

ואכן כך כתב החיד"א: "לפיכך תיקנו לומר א-ל הורתנו לומר שלוש עשרה, היינו ממידת א-ל' למדנו את חובת האמירה ב'י"ג מידות, ואם כן 'זכור לנו היום ברית שלש עשרה'".

זהו שאמר משה רבינו: "כאשר דברת - לאמר", היינו הבטחת כי האמירה' לבדה היא שתעורר את מידת הרחמים.

(טללי אורות)

"וַעֲשֹׂה לָהֶם צִיצִית עַל פְּנֵי בְגֵדֵיהֶם לְדָרְתָם וְנָתַנוּ עָלֶיהָ צִיצִית וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם כֹּחַ וְעֲשִׂיתֶם" (טו, לח-לט).

מדוע פותח הפסוק בלשון נסתרת: "וַעֲשֹׂה לָהֶם צִיצִית... וְנָתַנוּ עָלֶיהָ הַכֶּנֶף", ומיד לאחר מכן 'עובר' הפסוק ללשון נוכח: "וְהָיָה לָכֶם... וּרְאִיתֶם... וּזְכַרְתֶּם... וְעֲשִׂיתֶם"? הלא דבר הוא.

פנינה נפלאה על כך, מופיעה בספר הקדמון "בירך יצחק", להגאון רבי יצחק ברכה זצ"ל, מחכמי ארם צובא:

קיימא- לן שבציצית יש דין 'לכם' - משלכם, ואם שאל טלית שחל ארבע כנפות מחבירו, פטורה מן הציצית, אך אם שאלה כשהיא מצויצת - מברך עליה מיד. לכשתבונן, יסתבר לנו שדין זה נרמז להפליא בפסוק:

"דבר אל בני ישראל וגו' ועשו להם ציצית וגו' ונתנו על ציצית הכנף" - הכל בלשון נסתרת, ללמדנו שאם אחרים עשו ציצית מצויצת כהלכתה על כנפי בגדיהם, אז "והיה לכם לציצית", כי בכגון זה דינה כאילו היא 'לכם' - משלכם, ומברך עליה מיד, אולם אם נשאל את הטלית כשהיא מצויצת - פטורה, ואפילו ציצה השואל, אין זה בגדר 'לכם', ולכם פתח בלשון נסתרת וסיים בלשון נוכח. כפתור ופרח!

(ושל לא יחסר)

העלון מוקדש לשחרורם במהרה של כל השבויים בריאים ושלמים, לרפואת כל הפצועים, להצלחת וישועות כל אנשי הבטחון ועם ישראל בכל מקום שהם.

אחוזים ביירוטים מוצלחים, הרי שבשאר המדינות בהן היא פועלת באותו אופן, אחוזי ההצלחה שלה נמוכים באופן דרסטי ביותר.

"אנחנו המומחים בתחום, שוברים את הראש עד היום כדי להבין מה פשר ההבדל העצום בין ישראל לשאר המדינות. ניסינו לבדוק מספר גורמים אפשריים שיכולים להיות הסיבה לכך, כמו עוצמת הרוח ותנאי אקלים אחרים בשטחים השונים, אבל לאחר בדיקות מקיפות כל האפשרויות נשללו והחידה התעלומתית נותרה בעינה, איש אינו יכול להסביר בצורה מדעית את השינוי הבולט.

"וכאן מגיעה המסקנה האישית שלי", אמר האיש בקול רועד מהתרגשות. "נוצרה בי הכרה ברורה מאוד, כי הגורם האמיתי לשינויים העצומים במערכת ההגנה האווירית אינו שום גורם גשמי אחר, מלבד העובדה שכאן בארץ ישראל יושבים ועמלים באוהל של תורה ציבור אדיר של אברכים ובני ישיבות השוקדים יומם ולילה על תלמודם, וזכות התורה הקדושה היא זו שמעניקה כיפת שמירה עליונה על יושבי הארץ ומביאה לכך שהמערכת שפותחה על ידינו מצליחה בפועלה מעל ומעבר למצופה. שונים הדברים במדינות אחרות המשתמשות בכיפת הברזל, שם כמעט ואין יהודים שומרי תורה ומצוות ובודאי שלא בני תורה, ולכן אין בהם את אותה רמה גבוהה של שמירה לה אנו זוכים כאן בארץ.

"לאור זאת", סיים האיש בעל החזות החילונית כשברך טהור מבצבץ בזווית עיניו, "הרגשתי זכות וחובה לקראת השנה החדשה, לפגוש אחד כמותך, שגורא כמו שמקדיש את חייו ללימוד התורה, ולשלם עבורו את הקנייה לחג, כאות הוקרה והערכה למי שנוטל חלק מרכזי בהגנה ושמירה על כולנו, יושבי ארץ ישראל".

גוש התכדרר בגרוננו של המדען המכובד, ודמעת התרגשות כמעט ונמלטה מעינו, כשהוא מפטיר לעברו של יצחק המשתומם: "אז תודה ענקית לך, בשם כל העם, שנה טובה ומבורכת שתהיה לך!"

(מתוך 'מאה ושניים סיפורים' - ח"ד, מאת הרב צבי נקר)

לאחר שנינות של הלם ראשוני, מיהר יצחק להשיב בדחייה מנומסת לאיש: "חלילה לי, מה פתאום שתשלם לי על הקנייה? הנה ברוך השם יש בידי לשלם", הוא נופף מול איש שיחו בכסף שבידו, "איזו סיבה יש לי לקחת ממך מתנות לחינם?"

אבל האיש המבוגר שמולו לא התכוון לוותר: "צדיק! אני ממש מבקש ממך, תן לי לשלם בשבילך על הקנייה הזאת ואסביר לך אחר כך מדוע זה כל כך נחוץ לי. אני רוצה לעכב כאן את האנשים שבתור, נצא החוצה ואספר לך את מניעיי, אני בטוח ש'תסלח' לי לאחר שתשמע..."

לאחר הפצרותיו המתחננות של האיש הבלתי מוכר והחריג בנוף, יצחק לא היה מסוגל לעמוד מנגד ולהמשיך ולהתעקש, הוא זו הצידה והתשלום על הקנייה החגיגית הגדולה בוצע על חשבונו של האיש, שהיה נראה נרגש מאוד מן האפשרות שניתנה לו.

"בוא תשמע", הוא פתח במונולוג מרגש לאחר התשלום. "אני משמש כעובד וותיק במפעלי רפאל, הרשת הלאומית לפיתוח אמצעי לחימה שונים". בינתיים גלגל יצחק את העגלה המלאה אל מחוץ לסופר כשפטרון הקנייה מלווה אותו בחביבות מופגנת ומגולל את סיפור עיסוקו המכובד.

"ספציפית אני אחראי על תחום פיתוח וייצור מערכת היירוט המפורסמת 'כיפת ברזל'. אני יודע אם שמעת על כך, אבל המערכת המתוחכמת הזו אינה נמצאת בשימוש רק כאן בישראל, היא משווקת בשנים האחרונות לכמה וכמה מדינות אחרות בעולם, שם היא משמשת הן לניסויים שונים והן לשימוש מבצעי בפועל ליירוט טילים וסיכול איומים אוויריים נוספים."

יצחק, אברך הכולל שלנו, שראשו ורובו בהווית דאביי ורבה, לא הצליח להבין איך כל זה מתקשר אליו בערב ראש השנה הממשמש ובא, אך האיש מצידו התעלם מן העיניים התוהות שמולו והמשיך לספר.

"אנחנו ברפאל גילינו נתון מדהים ומסתורי: בעוד שכאן בארץ המערכת המופלאה הזו זוכה בסייעתא דשמיא להצלחה גבוהה מאוד של למעלה מתשעים

מהו המרכיב המסתורי שמעניק למערכת 'כיפת ברזל' הישראלית את אחוזי ההצלחה שלה, הגבוהים דרמטית על פני שאר מדינות העולם? התשובה המלאה לפניכם, על פי עדותו של עובד בכיר במפעל הפיתוח וייצור אמצעי הלחימה 'רפאל'.

ערב ראש השנה תשס"ה, הצרכנייה החיפאית הייתה עמוסה לעיפה. אנשים נשים וטף, עגלות דוחקות זו בזו, שקיות מרשרשות וערמות מצרכים, המולה אנושית ממהרת ותורים משתרכים לכיוון הקופות. ערב חג, הציבור עורך את קניותיו לקראת שני ימי החג ויום השבת שלאחריהם.

יצחק, אברך כולל יקר המקדיש את ימיו ולילותיו ללימוד התורה הקדושה, ערך אף הוא את קנייתו לקראת ראש השנה. הוא כבר העמיס בעגלתו את הצריך לפרנסת ביתו לקראת החג, קנייה מכובדת שככל הנראה תגיע לסך בלתי מבוטל של שטרות כסף, והוא נעמד באחד התורים בואכה הקופה הרושמת לשם עריכת החשבון.

עודנו ממתין לתורו, הוא שם לב כי זוג עיניים ממוקדות בו. יהודי מבוגר ונכבד שנראה היה ממוצא רוסי ובעל חזות של אחד שאינו נמנה על הציבור החרדי, מתבונן בו בעניין רב. הוא עומד מאחוריו בתור ומביט בו ממושכות, ולרגע היה נראה אפילו שהוא שוקל לגשת אליו ולומר לו משהו. הדבר היה מוזר לו ליצחק, מה מצא בו האיש הזה? אולי הוא טועה ומחליף בינו לבין מישהו אחר שמוכר לו? מה גם שהיהודי הזה איננו בעל חזות של שומר תורה ומצוות, ומה יכול להיות שהוא רוצה ממנו?

בינתיים הגיע תורו של יצחק. הוא פירק את תכולת עגלתו על הדלפק והעביר את המוצרים הרבים בקופה. החשבון שיצא הכיל כצפוי סכום די מנופח, כראוי לערב חג ושבת רצופים כבשנה זו.

יצחק כבר התכוון לשלוח מכיסו את אמצעי התשלום כדי לשלם את תמורתה של קנייתו המכובדת, אך אז הוא חש נגיעה קלה בכתפו. היהודי הרוסי שהתעניין בו ממרחק עד עתה - עומד כעת סמוך אליו וחיוך אדיב על שפתיו: "לכבוד הרב", הוא פונה אל יצחק בנימה של בקשה, "תרשה לי לשלם במקומך על הקנייה שלך לכבוד החג".

פנייה לשבת בענייני הלכה ואגדה

האם מותר לברך ברכת-הלבנה תחת עץ? חלק א'

הדרכי משה (א"ח סי' תכו) הביא שמצא כתוב בהגהות אלפסי החדשות (פ"ח דברכות) ש'אין לקדש את הלבנה תחת גג, ואינו יודע טעם בדבר'. ע"כ. ופסק כן בהגהת השו"ע (סעיף ד).

ובביאור הגר"א ציין, שהמקור לדין הרמ"א הוא ממה שמסופר בגמ' בסנהדרין (מב) על האמוראים מרימר ומר זוטרא, שהיו 'מכתפי אהדדי' כשבירכו ברכת הלבנה. ע"כ. וביאר בדמשק-אליעזר את הראיה, שלשון 'מכתפי' היינו שהיו יוצאים כנגד הלבנה, כיצאיהם להקביל פני מלך. וכן מצינו בשבת (קט). שר' נחמן היה מכתף ועייל מכתף ונפיק לקראת שבת, והכונה היא יוצא כנגדה.

וצריך לברר בדבריו. א. לפירושו שמכתף הכונה יוצא, פירוש הגמ' בשבת הוא: ר' נחמן היה יוצא ויוצא, יוצא ונכנס. וזה אין לו ביאור.

ב. בכל הש"ס, פירוש תיבת 'מכתף' הוא מלשון משואות, היינו משאות [ע' שבת (ה); ביצה (כה סוע"ב), כתובות (לא), ב"ק (לא), ב"מ (פח), סנהדרין (ז)], וכמו שפירש ברש"י שם, שר"ג הרים משאות על כתופו, ונכנס ויוצא להביא עוד פריטים לכבודה של השבת. וזה א"ש כהאור זרוע שפירש, שהיו עבדיהם נושאים אותם על הכתף מרוב שמחה [וברבינו מנוח (על הרמב"ם, ברכות יז), פירש, שהיו נושאים אותם על הכתף כדי שיראו את הלבנה. ויש עוד פירושים בזה, ואכ"מ].

ויש שביארו את ראיית הגר"א באופן אחר, שאין הראיה ממרימר ומר זוטרא עצמם, אלא מכך שעבדיהם היו צריכים לשאת אותם על כתפיהם, ש"מ שיצאו חוץ לבית, דאילו היה תחת גג, היו יכולים להישען על הקיר וכד' ולברך. וע' בשו"ת אגרות משה (ח"א, א"ח סי' קמד) שביאר את הראיה באופן דומה, ע"ש.

והנה, מצינו ב' טעמים עיקריים לדין זה, שאין לקדש הלבנה תחת גג: א. הב"ח, הלבוש ועוד אחרונים ביארו, שהוא מצד שאין זה דרך חשיבות וכבוד לקדש הלבנה תחת גג, ולכן צריך לצאת לתוך הרחוב כדרך שכשבים להקביל פני מלך יוצאים לקראתו, שמראה בכך הערכה וחשיבות למצוה, שאם לא יוצא נראה כאילו רוצה שהמלך יבוא אליו. וכ"כ האגודה (ח"י מסכת סופרים, פ"ט, בסוף ההגה).

והוסף הב"ח, שלמדים זאת מדברי הגמ' הנ"ל, שהכונה היו ש'נתחברו יחד כתפיהן להדידי ומברכין יחד, שזהו דרך חשיבות להקביל פני שכונה. ולפירושו,

משולחנו של העורך

מכתפי' הכונה שהתחברו בכתף.

וסיים הב"ח, דאין זה לעיכובא, ובאופן שאינו יכול לצאת תחת כיפת השמיים, כגון מי שיש לו מיחוש וכד', מותר לברך אף תחת הגג. ע"כ. לדין זה הסכימו רבים מהאחרונים, ביניהם: יוסף אומץ (יוצא, סי' תסט), ט"ז, מג"א, חסד לאלפים, שלמי חגיגה, משנ"ב ועוד אחרונים.

ב. במהרי"ל (מנהגים, סוף הל' ר"ח [עמ' ז בנד"מ]) נתבאר טעם אחר, שהוא בכדי שלא יאהיל עמו (ויש שנקטו 'עלי', ולכא' הכונה שבענפי האילן יתכן ותהיה טומאה, וע' לקמן) שום דבר טומאה, והביאו המג"א (סק"ד) ועוד. ובברכי יוסף (סק"ד) כתב, שזו כוונת השלטי גיבורים במסכת ברכות (פ"ח אות א, דף נב), שכתב 'אין לעמוד תחת גג אלא ברחוב או בחצר במקום טהרה, והתוס' כתבו שלא נודע אצלנו טעם המנהג'. ע"כ. והאליה רבה (סק"ז) הביא את דברי השלט"ג, וכתב שבעירו פראג שלפעמים מקדשים את הלבנה בבית-הקברות, צריכים לזרז להרחק ד' אמות מהקברים. ע"כ. והוא בכדי שלא לקדש את הלבנה במקום טומאה.

וכתב הברכי יוסף, שהמהרש"ל לא חשש לדין זה, לפי מה שכתב תלמידו המובהק בספרו מטה משה (לרי משה מות מפרעמסלא, סי' תקלז) שהמהרש"ל ישב בחבורה שמח וטוב לב, והגיע שעת קידוש לבנה ולא היה רוצה לצאת לחוץ, וצויה לפתוח החלון נגד הלבנה ובירך ברכת הלבנה וקידשה. ע"כ. ולא כתב שהיה אונס שלא יכל לצאת, אלא שלא היה רוצה. וביאר הברכ"י, שלכן המהרש"ל לא החמיר לצאת לבחון, דס"ל כתוס' שלא נודע לנו טעם המנהג.

וכתב הגאון המקובל רבי עובדיה הדאיה זצ"ל בשו"ת ישיביל עבדי (ח"ח, א"ח לה, ג), שהנפקא-מינה בין הטעמים היא: האם ראוי לברך ברחובה של עיר מתחת לאילן; לטעמם של הב"ח והלבוש יש להתיר, כיון שיצא לרחוב ונחשב לדרך כבוד, אך לטעמם של המהר"ל, אין זה ראוי, שתחת האילן שייכת טומאה. והכריע הישכיל עבדי כטעם א', שמוותר לכתחילה לברך תחת האילן, אחר שרוב האחרונים תפסוהו לעיקר. וכן נראה מהאחרות רבינו (ח"א, עמ' קעה) שהביא על מרן החזו"א, שהיה יוצא למרפסת מקורה ומקדש משם את הלבנה, שבעצם היציאה הוא מראה שיוצא לקבלת פני שכונה, דהעיקר הוא כטעם א'.

חלק אחרון - בע"ה בעלון הבא, לפי חוקת.